

СЪДЪРЖАНИЕ

ПЪРВА ГЛАВА

Разицфтяването на човешкото съзнание / 13

Пресъздаване на миналото	13
Целта на тази книга.....	17
Нашата наследена дисфункция.....	19
Възникването на новото съзнание	24
Духовност и религия	27
Неотложността на преобразуването.....	30
Ново небе и нова земя	32

ВТОРА ГЛАВА

Егото: сегашното състояние на човечеството / 34

Илюзорният аз.....	36
Гласът в главата	39
Съдържание и структура на егото	42
Отъждествяване с неща.....	42
Изгубеният пръстен.....	45
Илюзията на притежаването.....	48
Желаенето: потребността от повече	52
Отъждествяване с тялото	54
Усещането за вътрешното тяло	57
Забравяне на битието	58
От грешката на Декарт до прозрението на Сартр	59
Покоят, надхвърлящ всяко разбиране.....	60

ТРЕТА ГЛАВА

Сърцевината на егото / 63

Оплакване и негодуване	65
Реагиране и чувство на обida.....	68
Ти си прав, а другият греша	69
В защита на една илюзия.....	70
Истината: относителна или абсолютна?	72

Егото не е личносно	74
Войната е умствена установка	76
Мир ли искате, или драма?.....	78
Отвѣд егото: вашата истинска идентичност.....	79
Всички структури са нестабилни	81
Егото се нуждае от превъзходство.....	82
Егото и известността	84

Ч Е Т В Ъ Р Т А Г Л А В А

Играенето на роли: многобройните лица на егото / 86

Злодей, жертва, любим	87
Освобождаване от себеидентификацията.....	89
Предварително установените роли	91
Временни роли	93
Монахът с потните длани	94
Щастието като роля и истинското щастие.....	95
Родителството: роля или функция?	96
Съзнателното страдание.....	100
Съзнателното родителство	101
Осъзнайте вашето дете	103
Отказ от ролите	105
Патологичното его.....	107
Нещастие като фон.....	110
Тайната на щастие	111
Патологични форми на егото	114
Работата – със или без его	117
Егото в болестта.....	120
Колективното его	121
Неоспоримо доказателство за безсмъртие.....	123

П Е Т А Г Л А В А

Болковото тяло / 124

Раждането на емоцията.....	126
Емоциите и егото	128
Патицата с човешки ум.....	131
Да носиш миналото със себе си	132
Индивидуалното и колективното	134

Как болковото тяло се възпроизвежда.....	137
Как болковото тяло се храни от вашите мисли	138
Как болковото тяло се храни от драмите.....	140
Плътното болково тяло.....	143
Забавленията, медитиите и болковото тяло	144
Колективното женско болково тяло	146
Национални и расови болкови тела	148

Ш Е С Т А Г Л А В А

Освобождението / 151

Присъствието	153
Завръщането на болковото тяло.....	156
Болковото тяло при децата	157
Нещастieto.....	160
Прекъсване на отъждествяването с болковото тяло.....	161
„Стимулатори“	164
Болковото тяло и пробуждането	167
Освобождаване от болковото тяло	169

С Е Д М А Г Л А В А

Откриването на себе си / 171

Кой мислите, че сте.....	172
Изобилието.....	175
Познаването на себе си и знанието <i>за</i> себе си	177
Хаосът и по-висшият поряък.....	178
Добро и лошо.....	180
Не обръщайте внимание на това, което се случва	182
Така ли?.....	183
Егото и настоящият момент	184
Парадоксът на времето	187
Премахване на времето.....	189
Сънуващият и сънят	191
Преодоляване на ограниченията	192
Радостта от битието.....	195
Да позволим на егото да намалее	196
Както отвън, така и отвътре.....	198

О С М А Г Л А В А

Откриване на вътрешното пространство / 203

Съзнание за обектите и съзнание за пространството	206
Под мисълта и над нея	208
Телевизията	209
Осъзнаване на вътрешното пространство	211
Можете ли да чуете планинския поток?	215
Правилното действие	216
Възприемане без именуване	217
Кой е субектът на опита?	218
Дишането	220
Пристрастяване	223
Осъзнаване на вътрешното тяло	224
Вътрешно и външно пространство	226
Забелязване на паузите	229
Изгубете себе си, за да откриете себе си	230
Покоят	231

Д Е В Е Т А Г Л А В А

Вашата вътрешна цел / 232

Пробуждането	233
Диалог за вътрешната цел	236

Д Е С Е Т А Г Л А В А

Нова земя / 250

Кратка история на вашия живот	252
Пробуждането и завръщането	254
Пробуждането и движението навън	258
Съзнанието	260
Пробуденото правене	262
Трите модалности на пробуденото правене	263
Приемането	264
Наслаждаването	265
Ентусиазмът	268
Носителите на честотата	272
Новата земя не е утопия	274

ПЪРВА ГЛАВА

Разцъфтяването на човешкото съзнание

ПРЕСЪЗДАВАНЕ НА МИНАЛОТО

Земята преди сто и четиринадесет милиона години. Утро. Слънцето току-що е изряло. Първото цвете, родено на тази планета, се разтваря, за да приеме слънчевите лъчи. Ала още преди това паметно събитие – вестител на еволюционно преобразуване в живота на растенията – земята вече милиони години е имала своята флора. Едва ли първото цветенце е оцеляло задълго. Най-вероятно цветята се оказали необичайно явление, неприсъщо на главното русло на развитието, и надали на този ранен етап е имало благоприятстващи разпространението им условия. Но ето че един ден критическият праг е бил преминат и планетата се окъпала в багри и аромати – но е липсвало възприемащо съзнание, което да отрази и усети промяната.

Много по-късно тези изящни и ароматни създания, наричани от нас цветя, ще играят важна роля в еволюцията на съзнанието на другите природни видове. С течение на времето хората започнали да изпитват все по-голям интерес към тях, все повече им се удивлявали. Когато човешкото съзнание се развило

до определено равнище, най-вероятно именно цветята са били първото нещо, което е придобило ценност извън всякакви утилитарни съображения, т.е. извън съображенията, свързани с непосредственото оцеляване. Тези изящни създания са били извор на вдъхновение за безброй художници, поети и мистици. Иисус ни съветва да съзерцаваме цветята и да се учим от тях как да живеем. За Буда разказват, че веднъж провел „мълчалива проповед“: вдигнал пред учениците и слушателите си цвете и се възрял в него. След няколко минути монахът Махакашяпа се усмихнал. Единствено той разбрал проповедта. Според легендата тази усмивка (т.е. постигнатото осъзнаване) е било предавано от двадесет и осем будистки учители* и по-късно се превърнало в един от ключовите елементи в дзен-будистката** доктрина.

Когато човекът забележи красотата в цветето, това може да предизвика у него едно макар и мимолетно пробуждане – осъзнаване на красотата, съставляваща важна част от собствено-то му вътрешно естество, от същинската му природа. Първото осъзнаване на красотата е сред ключовите събития в човешката еволюция. Чувствата на радост и любов са непосред-

* Става дума за двадесет и осемте индийци, приети от чан-будизма за негови „индийски патриарси“, след което започва линията на „китайските патриарси“. За пръв индийски патриарх на чан-будизма са смята същият този Махакашяпа, за последен – Бодхидхарма. Бодхидхарма е човекът, пренесъл дхармата (в прилизителен превод – „учението“) в Китай и в този смисъл е и първи китайски патриарх. Смята се, че Бодхидхарма е проповядвал в манастира Шаолин, и че прочутите днес по цял свят Шаолински бойни изкуства са въведени именно от него като част от обучението на монасите. – Бел. прев.

** По-точно е названието „чан“ и „чан-будизъм“ вместо „дзен“ и „дзен-будизъм“, тъй като тази будистка школа е създадена и развита в Китай и, заимствана от японците, не търпи заслужаващи да се отбележат промени, освен че някои нейни акценти се усилват. Разпространението на названието „дзен“ вместо „чан“ се дължи на едно явление от случаен от гледна точка на науката и духовността факт – Западът се запознава с тази будистка школа от японски изследователи и популяризатори. – Бел. прев.

ствено свързани с осъзнаването на красотата. И въпреки че обикновено умът ни пропуска да го забележи, цветята са станали формата, в която изразяваме най-висшето в нас, най-сакралното и в дълбоката си същност – неподвластно на формата. Цветята, по-преходни, по-етерни и по-изящни от растенията, от които са възникнали в хода на еволюцията, са се превърнали в своеобразни посланици на едно друго царство, в мост между света на материалните форми и безформието. Те не само излъчват нежен и омайващ аромат, но и носят благоуханието на царството на духа. Ако използваме думата „просветление“ в по-широк от общовъзприетия смисъл, то бихме могли да определим цветята като просветление на растенията.

За всяка форма на живот във всяко царство – било то царството на минералите, растенията, животните или хората, – може да се каже, че тя „преживява просветление“. Просветлението обаче се случва изключително рядко и е нещо много повече от чисто еволюционна прогресия: то е разрив в развитието, скок, преминаване към едно изцяло друго ниво на Битието и – най-важното, – намаляване на материалността.

Нима има нещо по-тежко и по-непроницаемо от една скала, най-плътната от всички форми? При все това има скали, които претърпяват промяна на молекулярната си структура, превръщат се в кристали и така стават прозрачни, проникнати от светлина. Някои въглероди, подложени на невъобразимо висока топлина и налягане, се преобразуват в диаманти, някои тежки минерали – в други скъпоценни камъни.

Повечето влечуги, най-непосредствено зависими от земята от всички останали живи същества, са останали непроменени милиони години. Но сред тях е имало и такива, които са развили крила и пера, и са се превърнали в птици, отправяйки предизвикателство към гравитацията, която ги е държала в плен толкова дълго. Не са станали по-добри в пълзенето или вървенето, просто са преминали отвъд пълзенето и вървенето.

От незапомнени времена човешкият дух е откривал в цветята, кристалите, скъпоценните камъни и птиците някакво особено значение. Подобно на всички останали форми на живота, и те, разбира се, са временни проявления на таящия се в основите им един Живот, едно Съзнание. По-особеното им значение и причината, поради която хората са били така омаяни от тях, така привързани към тях, изглежда се дължат на етерното им естество.

След като човек постигне известно ниво на Присъствие, на умиротворено и будно внимание към възприятията си, той може да усети природата на божествения живот, на онова единствено съзнание или дух, което пребивава във всяко създание, във всяка форма на живот, да я почувства и разбере като едностънна със собствената му природа и да я обикне, както обича себе си. Но преди да се случи това, повечето хора виждат само външните форми, не познават вътрешната природа, точно както не познават и собствената си природа и затова я отъждествяват с материалната и физиологическата си форма.

В случая с цветето, кристала, скъпоценния камък или птицата дори човек с малко или без Присъствие може да усети, че има нещо друго, нещо повече извън чисто материалното съществуване на тази форма, без да знае, че именно поради тази причина, е привлечен към създанието, привързан е към него. Поради етерната природа на такива създания формата им прикрива обитаващия в тях дух в по-малка степен, отколкото при другите. Изключение правят всички новородени същества – бебета, кученца, котенца, агънца и т.н. Те са крехки, деликатни, все още невъроренили се в материалното. Излъчват невинност, сладост и красота не от този свят. И затрогват дори сравнително нечувствителните хора.

Така че когато сте осъзнати и съзерцавате цвете, кристал или птица, без да ги назовавате мислено в ума си, това създание се превръща в прозорец, през който надниквате в безформни-

ето. Това е един вътрешен отвор (колкото и малък да е той) в царството на духа. Затова тези три „про-светлени“ форми на живот са играли такава важна роля в еволюцията на човешкото съзнание още от най-древни времена, затова, например, това съкровище, лотосовият цвят, е основен символ в будизма, а една бяла птица, гълъбът, символизира Светия Дух в християнството. Те са подготвили почвата за една по-дълбока промяна в планетарното съзнание, която е предопределена да настъпи в човешките същества. Става дума за духовното пробуждане, на което сме свидетели днес.

ЦЕЛТА НА ТАЗИ КНИГА

Дали човечеството е узряло за преобразуване на съзнанието, дали вътрешното разцъфтяване е така радикално, из основи, че в сравнение с него разцъфтяването на растенията, колкото и красиво да е то, е само бледо отражение? Могат ли човешките същества да загубят плътността на обусловените структури на ума си и да станат като кристали или скъпоценни камъни, прозрачни, проникнати от светлината на съзнанието? Могат ли да се отрекат от гравитационната сила на материализма и материалността и да се издигнат над отъждествяването си с формата, което поддържа тяхното ego и ги осъжда на затвор в собствената им личност?

Възможността за такова преобразуване е била основното послание на великите мъдри учения, създадени от човека. Огласителите на посланието – Буда, Иисус и други, не всички от които са ни известни – са били ранните цветя на човечеството. Предвестници, извънредно рядко срещани, скъпоценни човешки същества. По онова време все още не е било възможно разцъфтяване в широк мащаб, така че посланието им се е оказало до голяма степен неразбрано или недоразбрано, често изopa-

чавано. И несъмнено не е успяло да преобрази човешкото поведение, освен на съвсем малки групи хора.

Днес човечеството по-подготвено ли е да възприеме посланието, отколкото по времето на онези ранни учители? Защо да е по-подготвено? Какво можем да направим, за да предизвикаме или да ускорим вътрешната промяна? Какво е характерно за старото его-състояние на съзнанието и какви са признаците на възникването на новото съзнание? Книгата, която държите в ръцете си, е посветена на тези, както и на други съществени въпроси. Нещо повече, самата книга представлява инструмент за трансформация, създаден от възникващото ново съзнание. Идеите и концепциите, изложени тук, може и да са важни, но не са нищо повече от пътепоказатели, насочващи към пробуждане. Докато четете, промяната се извършва във вас.

Главната цел на тази книга не е да снабди ума ви с нова информация или да се постарее да ви убеди в каквото и да било, а да предизвика промяна в съзнанието, т.е. пробуждане. В този смисъл книгата не е „интересна“. „Интересно“ означава да можете да стоите на разстояние от написаното, да можете да разигравате предложените ви идеи и концепции в ума си, да се съгласявате или да не се съгласявате с тях. Тази книга е посветена на вас. Тя или ще промени състоянието на съзнанието ви, или ще се окаже безполезна. Ще пробуди единствено онези, които са готови за пробуждане. Не всеки е готов, но има много готови и с всеки един пробуден човек импулсът в колективното съзнание нараства и за другите става по-лесно. Ако не знаете какво означава пробуждане, четете нататък. Само ако се пробудите, ще разберете истинското значение на думата. Едно надникване е достатъчно, за да започне процесът на пробуждане. А той е необратим. Някои ще прозрат, докато четат книгата. При много други процесът може вече да е започнал, макар те изобщо да не го съзнават. Тази книга ще им помогне да го осъзнаят. При някои процесът се е отприщил, когато

са претърпели загуба или са преживели дълбоко страдание; при други – когато са влезли в досег с духовен учител или духовно учение, когато са прочели „Силата на настоящето“ или някоя друга, изтъкана от живота на духа и следователно преобразуваща книга, или когато представените тук възможности са се обединили във въздействието си. Ако процесът на пробуждане е започнал във вас, прочитът на настоящата книга ще го ускори и засили.

Съществен елемент в пробуждането е осъзнаването на непробуденото его, на егото така, както то мисли, говори и действа, а също и осъзнаването на колективно обусловените мисловни процеси, които увековечават непробуденото състояние. Ето защо книгата показва главните аспекти на егото и начина, по който те действат както в индивида, така и в колектива. Разискването им е наложително поради две взаимосвързани причини: първата е, че ако не познавате основните механизми, управляващи егото, няма да можете да го разпознаете и то ще ви прилъгва отново и отново да се отъждествявате с него. А това означава то да ви завладее – един самозванец, претендиращ, че е самият вас. Втората причина е, че актът на осъзнаване сам по себе си е един от начините да настъпи пробуждане. Защото това, което прави възможно осъзнаването на несъзнанието във вас, е възникващото съзнание, пробуждането. Не можете да се сражавате с егото и да го победите, точно както не можете да се сражавате с тъмнината и да я победите. Всичко, което ви е нужно, е светлината на съзнанието. Вие сте тази светлина.

НАШАТА НАСЛЕДЕНА ДИСФУНКЦИЯ

Ако се взрем по-внимателно в древните религии и в древните духовни традиции на човечеството, ще открием, че под множеството повърхностни различия в сърцевината на почти всички

се таят две ключови прозрения. И макар описвани по различни начини, те неизменно сочат към една основополагаща истина. Нейната първа част е осъзнаването, че „нормалното“ състояние на ума на повечето човешки същества съдържа значително количество, бихме го нарекли, „нарушено функциониране“ или дори „лудост“. Определени учения дълбоко в лоното на индуизма може би най-ясно виждат тази дисфункция и я идентифицират като един вид колективна умствена болест. Наричат я *мая*, булото на илюзията. Рамана Махарши, един от най-големите мъдреци на Индия, направо казва: „Умът е мая“.

Будизмът използва различна терминология. Според Буда, човешкото съзнание в нормалното си състояние поражда *дукха*, което можем да преведем като страдание, неудовлетвореност или чувството, че си нещастен. Той смята, че *дукха* е присъща на човешката участ. Където и да отидеш, каквото и да говориш – казва Буда, – *дукха* винаги ще те съпровожда и рано или късно ще се прояви във всяка една ситуация.

Според християнското учение, обикновеното колективно състояние на човечеството е състоянието на „първородния грях“. Грях е дума, която е била в невероятно голяма степен неправилно разбирана и неправилно тълкувана. В буквален превод от древногръцки – а това е езикът, на който е бил написан Новият завет – да грешиш означава да не улучиш целта, както, например, стрелецът не улучва мишената, следователно да съгрешиш означава да не улучиш целта на човешкото съществуване. Означава да живееш неумело, сяпо, и затова да страдаш и да причиняваш страдание. И ето че тук отново терминът, освободен от културната си натовареност и неправилните интерпретации, посочва нарушено функциониране, вътрешно присъщо на това да си човек.

Постиженията на човечеството са впечатляващи и не могат да се отрекат. Ние сме създали превъзходни музикални и литературни творби, произведения на изобразителното изкус-

тво, скулптурата и архитектурата. В по-ново време науката и технологиите предизвикаха коренна промяна в начина на живот и ни дадоха възможност да правим и да създаваме неща, които допреди двеста години биха се смятали за свръхестествени чудеса. Няма капка съмнение: човешкият ум е надарен с висока степен на интелигентност. И при все това самата му интелигентност е изпъстрена с лудост. Науката и технологиите са увеличили разрушителното въздействие, което нарушеното функциониране на ума е в състояние да окаже върху планетата, върху другите форми на живот, както и върху самите човешки същества. Двадесетият век е времето, когато тази дисфункция, тази колективна лудост може най-ясно да се види. Един допълнителен, но много важен фактор е, че нарушеното функциониране се засилва и ускорява ход.

Първата световна война избухва през 1914 г. Разрушителни и жестоки войни, побудени от страх, алчност и жажда за власт, са били нещо обичайно в човешката история, обичайни са били и робството, мъченията и ширещото се насилие, оправдавани с религиозни и идеологически причини. Хората са страдали много повече от това, което са причинявали един на друг, отколкото от природните бедствия и катастрофи. До 1914 г. високоинтелигентният човешки ум вече е изобретил не само двигателите с вътрешно горене, но също и бомби, картечници, подводници, огнехвъргачки и отровни газове. Интелектът в служба на лудостта! При окопната война във Франция и Белгия милиони мъже загиват, за да спечелят няколко километра кална земя. Когато през 1918 г. войната приключва, оцелелите се взират, ужасени и неразбиращи, в опустошението: 10 милиона човешки същества са убити, много повече са осакатени или обезобразени. Никога човешката лудост не е имала толкова разрушителни последици, нито е била така очевидна. Ала никой не знаел, че това е само началото.

Към края на XX век броят на хората, починали от насилстве-

на смърт, причинена от близките им, нараства до над сто милиона. Убиват ги не само войните между народите, но и масовите избивания и геноцида, както например онези двадесет милиона „класови врагове, шпиони и предатели“ в Сталиновия Съветски съюз или неописуемите ужаси на Холокоста в нацистка Германия. Убиват ги и безбройните по-малко мащабни вътрешни конфликти, като Испанската гражданска война или режима на червените кхмери в Камбоджа, отнел живота на една четвърт от населението на страната.

Достатъчно е да погледаме всекидневните новини по телевизията, за да се убедим, че лудостта не се е умаложила, че тя се е прехвърлила и в ХХІ век. Друг аспект на колективната дисфункция на човешкия ум е безпрецедентното насилие, което хората причиняват на други форми на живот на планетата, както и на самата планета – унищожаването на произвеждащите кислород гори, на представители на растителния и животинския свят; лошото отношение към животните в огромните ферми, замърсяването на реките, океаните и въздуха. Подтиквани от алчност, невежи за взаимосвързаността на цялото, хората не спират да се държат по начин, който, ако не му се сложи край, ще доведе до едно-единствено нещо – до тяхното самоунищожение.

Колективните прояви на лудост се срещат в по-голямата част от човешката история. Всъщност тя до голяма степен е история на лудостта. Ако историята на човечеството бе история на болестта на едно-единствено човешко същество, диагнозата щеше да бъде: хронични параноични халюцинации, патологично предразположение към извършване на убийства и към прояви на крайно насилие и жестокост на възприеманите като „врагове“ – възприемане, което всъщност е несъзнателното, проектирано във външния свят. Престъпна лудост с кратки интервали на прояснено съзнание.

Страхът, алчността и жаждата за власт са психологическите подстрекатели не само на войната и насилието между на-

родите, племената, вероизповеданията и идеологиите, но също и причина за безкрайните конфликти в междуличностните отношения. Те изопачават възприемането ни на другите, както и на нас самите. Предизвикват и неправилно интерпретиране на всяка ситуация, което пък води до неправилно действие, чийто замисъл е да ни освободи от страха и да задоволи потребността ни от повече – една бездънна дупка, която никога не може да се запълни.

Затова е важно да се осъзнае, че страхът, алчността и жаждата за власт не са самата дисфункция, а са резултат от нея. А тя е дълбоко вкоренена колективна халюцинация, намерила си кътче в ума на всяко човешко същество. Много духовни учения ни съветват да се освободим от страха и желанието. Ала обикновено духовните практики, които те предлагат, не водят до успех. Те не стигат до корена на нарушеното функциониране. Страхът, алчността и жаждата за власт не са основополагащи каузални фактори. Да се стремиш да станеш добър или още по-добър човек – макар да изглежда препоръчително и високонравствено – все пак е начинание, в което не можеш да успееш, освен ако не промениш съзнанието си. Така е, защото този стремеж също е част от дисфункцията, една по-фина и по-пречистена форма на повишаване на собствената стойност, на желание за повече и на укрепване на собствената концептуална идентичност, на образа за себе си. Човек не става добър, защото се стреми да бъде добър, а когато открива доброта, която е в самия него, и ѝ позволява да излезе на повърхността. Ала тя може да направи това само, ако в състоянието на съзнанието се осъществи фундаментална промяна.

Историята на комунизма, чието възникване бе вдъхновено от благородни идеали, ясно показва какво се случва, когато хората се опитват да променят външната действителност – да създадат един нов свят – без преди това да са променили вътрешната си действителност, състоянието на съзнанието си. Те си

празят планове, без да вземат предвид основата на нарушеното функциониране, присъща на всяко човешко същество: егото.

ВЪЗНИКВАНЕТО НА НОВОТО СЪЗНАНИЕ

Повечето древни религии и духовни традиции споделят едно общо прозрение – че нашето „нормално“ състояние на ума е белязано с един основополагащ недостатък. От това прозрение в естеството на човека – бихме могли да кажем: от тази лоша новина – се ражда второ прозрение; добрата новина, че е възможно коренно преобразуване на човешкото съзнание. В хиндуистките учения (и понякога в будизма) това преобразуване се нарича просветление*.

В учението на Иисус то се нарича *спасение*, а в будизма – *край на страданието*. *Освобождение* и *пробуждане* са други термини на същото преобразуване.

Най-голямото постижение на човечеството не са създадените от него произведения на изкуството, науката и техниката, а осъзнаването на неговото собствено нарушено функциониране, на собствената му лудост. В далечното минало това осъзнаване е протекло само у малък брой хора. Мъжът на име Сидхартха Гаутама, живял преди 2 600 години в Индия, е може би първото човешко същество, видяло в пълна яснота цялата картина. По-късно този мъж е бил титулуван Буда. *Буда* означава „пробудения“. Приблизително по същото време един друг от рано про-

* По-скоро будизмът го нарича „просветление“, като „край на страданието“ като нещо, което човек осъзнава, че е възможно, и още повече – необходимо за самото му съществуване, е последният фактор, водещ към прекратяването границата на заблудата на живота и поемане по етапите на пробуждането. Авторът явно смесва „нирвана“ с „края на страданието“. Всъщност „нирвана“ е край на пребиваването на човека в онзи свят или в онова състояние (някои от будистките школи приемат двете за идентични), в което има страдание. – Бел. прев.

будените учители на човечеството живее в Китай. Името му е Лао дзъ. Той ни е оставил запис на своето учение и това е една от най-духовните книги, създадени някога – Дао-дзъ дзин*.

Да се осъзнае собствената лудост означава, разбира се, възникването на нормалност, началото на процеса на лечение и трансцендиране. На планетата е започнало да се появява едно ново измерение на човешкото съзнание, първото пробно цъфмене. Онези редки личности, за които споменахме по-горе, се обръщали към своите съвременници. Говорели за грях, за страдание, за заблуда. Казвали: „Погледнете как живеете. Погледнете какво правите, вижте страданието, което създавате във и около вас“. И след това им посочвали по какъв начин могат да се освободят от колективния кошмар на „нормалното“ човешко съществуване. Показвали пътя.

Ала светът все още не бил готов за тях, въпреки че те съставлявали жизнена и необходима част от пробуждането на човечеството. И е било неизбежно да останат като цяло неразбрани от своите съвременници, както и от следващите поколения. Ученията им, макар и простички, но могъщи, са били изопачени и неправилно интерпретирани, в повечето случаи дори когато са били записвани от собствените им ученици и непосредствени последователи. В хода на вековете към тях са били добавяни неща, нямали нищо общо с първоначалното учение, съдържащи фундаментално погрешни разбирания. Някои от тези велики Учители били осмивани, охулвани и оскърбявани, дори убивани. Други били боготворени, получавали божествен статут. Ученията, посочващи как хората да се освободят от нарушеното функциониране на човешкия ум, как да излязат от колективната лудост, били изопачени и самите те станали част от тази лудост.

* „Книга за Пътя и Постигането“, превод Крум Ацев, ИК „Кубеа“, 2002 г. – Бел. рег.

И така религиите до голяма степен са се превърнали не в обединителни, а в разединителни сили. Вместо да доведат до слагане на край на насилието и омразата чрез осъществяване на практика на основополагащата единност на всичко живо, те са довели до повече насилие и повече омраза, до повече разделения между хората, а също и между религиите и дори в рамките на отделната религия. Те са се превърнали в идеологии, в системи от вярвания, с които хората могат да се идентифицират и да ги използват за усилване на грешната представа за своя аз. Чрез тях могат да се прокарват разграничения между човешките същества – едните да са „от правилната страна“, другите – от „погрешната“ и така първите идентифицират себе си чрез враговете си, т.е. „другите“, „атеистите“, „заблудените във вярата си“, които (смятали те) имат пълното право да убиват. Човекът е създал „Бог“ по свой образ и подобие. Вечното, безкрайното и неназовимото е било сведено до умствен идол, в който трябва да вярвате и когото трябва да боготворите като „мой бог“ или „наш бог“.

И все пак... и все пак, въпреки безбройните безумни дела, извършвани в името на религията, Истината, към която всички религии се стремят, продължава да проблясва в сърцевината им. Проблясва, макар и през мъгла, през натрупани един над друг пластове изкривявания и погрешни интерпретации. Надали бихте могли да възприемете тази Истина, ако преди това не сте я съзирали от време на време в самите себе си. През цялата човешка история винаги е имало личности, макар и редки, които са преживявали промяна в съзнанието си и така са осъществявали в себе си целта, към която всички религии се стремят. За да опишат тази неконцептуална Истина, те са използвали концептуалната рамка на собствената си религия.

Посредством някои от тези мъже и жени са се развили „школи“ или движения във всички основни религии в света, като тези школи или движения са представлявали не само преоткри-

ване, но в някои случаи и засилване на светлината на изначалното учение. Така са се родили гностицизмът и мистицизмът в християнството, суфизмът в исляма, хасидизмът и кабалата в юдаизма, адвайта-веданта в хиндуизма, дзен и дзогчен в будизма. Много от тези школи са иконоборски. Те са отхвърлили пластове умъртвяваща концептуализация и умствено структурирани вярвания и поради тази причина повечето от тях са били посрещнати с подозрение и дори враждебност от установените религиозни йерархии. За разлика от религията от главното русло техните учения наблягали върху себеосъществяването и вътрешното преобразуване. Именно чрез тези езотерични школи или движения основните религии си възвърнали преобразувателната сила на изначалното учение, въпреки че в почти всички случаи само шепа хора имали достъп до тях. Броят на тези хора никога не бил достатъчно голям, че те да бъдат в състояние да оказват що-годе значително влияние върху дълбокото колективно несъзнание на мнозинството. С течение на времето някои от споменатите школи на свой ред са станали твърде строго формализирани или концептуализирани – с цел да продължат да бъдат ефективни в света.

ДУХОВНОСТ И РЕЛИГИЯ

Каква е ролята на утвърдените религии във възникването на новото съзнание? Много хора вече са прозрели разликата между духовност и религия. Те съзнават, че да имаш система от вярвания – съвкупност от мисли, на които гледаш като на абсолютна истина – не те превръща в духовен човек независимо от естеството на тези вярвания. Всъщност колкото повече впиташ тези свои мисли (вярвания) в идентичността си, толкова повече се откъсваш от духовното измерение вътре в самия теб. Много „религиозни“ хора се оказват заковани на това стъ-

пало. Те приравняват истината с мисълта и тъй като напълно се отъждествяват с мисленето (с ума) си, започват да твърдят, че са единствените притежатели на истината – в несъзнателен опит да защитят своята идентичност. Те не осъзнават ограничеността на мисълта. Освен ако не вярвате (мислите) точно като тях, значи – според тях – вървите по грешен път, и в не твърде далечното минало щяха да се почувстват оправдани да ви убият. Дори и днес някои се чувстват по този начин.

Новата духовност, преобразуването на съзнанието, възниква до голяма степен извън структурите на съществуващите институционализирани религии. Винаги има анклави на религиозност – дори в доминираният от ума религии, въпреки че институционализираните йерархии се чувстват застрашени от тях и често се стремят да ги потискат и ако е възможно, да ги премахнат. Широкомащабното разцъфтяване на духовността извън религиозните структури е изцяло нова насока в развитието. В миналото това би било немислимо, особено на Запад, тъй като в сравнение с останалите западната култура е доминираната в най-голяма степен от ума култура в света; на Запад християнската църква буквално монополизира духовността. Човек не би могъл да се изправи и произнесе религиозна реч или да издаде религиозна книга, без да е получил предварителното одобрение на църквата, а ако няма такова, бързо ще го накарат да замлъкне. Ала днес дори в руслото на някои църкви и религии вече се забелязват признаци на промяна. Затрогващо е и човек е благодарен дори на най-малките симптоми за настъпваща промяна – както например, когато папа Йоан Павел II посети джамия, си нагога.

Отчасти в резултат от духовните учения, възникнали извън утвърдените религии, но също и в резултат от прилива на древни източни мъдри учения, все повече последователи на традиционните религии се оказват способни да се освободят

от идентификация с формата, догмата и строгите системи от вярвания, и да открият изначалната дълбочина, скрита в собствената им духовна традиция, същевременно откривайки дълбочината вътре в себе си. Те осъзнават, че колко „духовен“ си няма нищо общо с това в какво вярваш, а е свързано със състоянието на съзнанието. На свой ред то определя как постъпваш в света и как си взаимодействаш с другите.

Онези, които са неспособни да прогледнат отвъд формата, се окопават още повече във вярванията си, т.е. в ума си. Днес сме свидетели не само на безпрецедентен прилив на осъзнатост, но също и на вкопаване и засилване на егото. Някои религиозни институции ще се отворят за новото съзнание; други ще втвърдят още повече доктриналните си позиции и ще се превърнат в част от всички онези създадени от човека структури, чрез които колективното его защитава себе си и „отвърща на удача“. Някои църкви, секти, култове и религиозни движения са в основата си колективни его-цялости, също така строго откъснати от умствените си становища, както последователите на която и да било политическа идеология, затворена за всяка алтернативна интерпретация на действителността.

Ала егото е предопределено да се разпадне и всички негови вкостенени структури, били те религиозни или друг вид институционални – корпорации или правителства, ще се дезинтегрират отвътре, независимо от това колко дълбоко окопани изглеждат. Най-строгите структури, най-неподдаващите се на промяна, ще рухнат първи. Това вече стана – погледнете какво се случи със Съветския съюз. Колко солиден и монолитен изглеждаше той, а ето че в рамките на няколко години се разпадна. И никой не предвиди разпада му. Всички го посрещнаха с изумление. Колко ли още такива изненади ни очакват!

НЕОТЛОЖНОСТТА НА ПРЕОБРАЗУВАНЕТО

Когато е изправена пред дълбока криза, когато старият ѝ начин на съществуване в света, на взаимодействие между представителите ѝ и на представителите ѝ с природното царство вече не е ефективен, когато оцеляването ѝ е заплашено от привидно непреодолими трудности, тогава отделната форма на живот — или вид, ще измре, ще изчезне напълно от лицето на земята, или ще се издигне над ограниченията на своята участ чрез еволюционен скок.

Смята се, че всички форми на живот на планетата ни са възникнали в морето. На сушата все още нямало никакви животни, а моретата вече гъмжали от живот. После, в някакъв конкретен момент, едно от морските създания решило да рискува да стъпи на сушата. Вероятно най-напред е пропъзляло само няколко сантиметра и после, изтощено от огромния натиск на гравитацията, се върнало във водата, където почти няма гравитация и където се живее доста по-лесно. И, въпреки това, то не прекратило опитите — излизало за малко, отново и отново, и в един много по-късен етап се адаптирало към живота на сушата, развило крака вместо перки, бели гробове вместо хриле. Изглежда невероятно един животински вид да рискува да заживее в среда, която му е така чужда, че и да претърпи еволюционно преобразуване, освен ако някаква кризисна ситуация не го е принудила да го направи. Може би голяма част от морето е била откъсната от основната морска маса и в течение на хилядолетия водата бавно се оттегляла, принуждавайки рибата да напусне естественото си обиталище и да еволюира.

Да отреагираме на една дълбока криза, която застрашава самото ни оцеляване като вид — ето предизвикателството, пред което ние, хората, сме изправени днес. Нарушеното функциониране на егото-ума на човека, открито преди повече от 2 500 години от древните мъдри учители и днес стократно увеличено от

науката и техниката, за първи път постави под въпрос оцеляването на самата планета. Доскоро преобразуването на човешкото съзнание – също открито от древните учители – бе не повече от възможност, осъществявана от време на време от малко хора тук и там, независимо от културната и религиозната им принадлежност. Широко разпростиращо се разцъфтяване на съзнанието не се е случило в миналото, защото още не е било императив.

Значителна част от населението на земята скоро ще осъзнае – ако вече не го е осъзнало, – че човечеството днес е изправено пред абсолютния избор: да еволюира или да измре. Един все още относително малък, но бързо нарастващ процент от хората вече усеща в себе си разрушаването на старите его-структури на ума и възникването на нови измерения на съзнанието.

Това, което възниква сега, не е нова система от вярвания, нова религия, духовна идеология или митология. Ние сме стигнали до края не само на митологиите, но и на идеологиите и системите от вярвания. Промяната се осъществява на ниво, по-дълбоко от съдържанието на ума ви, по-дълбоко от мислите ви. Възщност в сърцевината на новото съзнание се намира трансцендентността на мисленето, новооткритата способност на човека да се издигне над мисълта, да осъществи едно измерение вътре в самия себе си, безкрайно по-обширно от мисълта. Така вие вече няма да извлечате идентичността си, усещането кои сте, от безкрайния поток на мисленето, което някогашното съзнание приемаше. Какво освобождение е да осъзная, че „гласът в главата ми“ не е това, което съм. Кой съм аз в такъв случай? Аз съм този, който вижда това. Съзнаването предхожда мисълта, пространството, в което мисленето – или емоцията, или сетивното възприятие – се случва.

Егото не е нищо повече от това: отъждествяване с форми, като първичното значение е мисловните форми. Ако злото притежава някаква действителност – а то наистина притежа-

ва, макар и относителна, а не абсолютна действителност – то това е неговото определение: пълно отъждествяване с формата, с материалните форми, с мисловните форми, с формите на емоциите. В резултат възниква тотално несъзнаване на своята свързаност с цялото, на вътрешната ми единност с всеки „друг“, както и с Източника. Това забравяне е първородният грях, страданието, заблудата. Когато заблудата за фундаменталната отделеност обуславя и ръководи мислите ми, гумите ми и действията ми, то какъв е светът, който създавам? За да откриете отговора на този въпрос, се взрете внимателно в отношенията на хората един към друг, прочетете историческа книга или погледайте новините по телевизията.

Ако структурите на човешкия ум останат непроменени, ние винаги ще пресъздаваме едни и същи свят, същите злини, същото нарушено функциониране.

НОВО НЕБЕ И НОВА ЗЕМЯ

Вдъхновението за заглавието на тази книга се роди от едно пророчество в Библията, което е приложимо към днешния момент повече, отколкото към всеки друг момент в историята. То фигурира както в Стария, така и в Новия завет, и в него става дума за рухването на съществуващия световен ред и възникването на „ново небе и нова земя“*.

Нужно е да разберем, че небето не е някакво място, а вътрешната сфера на съзнанието. Това е езотеричното значение на думата, както и значението, което носи в учението на Иисус. Земята, от друга страна, е външната проява във формата, която винаги е отражение на вътрешното. Колективното човеш-

* Откр. 21:1 и Ис. 67:17 (Цитатите са по Библия, изд. Светия синод на Българската църква, София 1991 г.). – Бел. прев.

ко съзнание и животът на нашата планета са вътрешно свързани. „Ново небе“ е възникването на преобразувано състояние на човешкото съзнание, а „нова земя“ – отражението му във физическата сфера. Тъй като човешкият живот и съзнание са тясно свързани с живота на планетата, разпадането на старото съзнание неизбежно ще бъде съпроводено от географски и климатични естествени промени в много части на земята. На някои от тях вече сме свидетели.

